

Å TEGNE PÅ EN PC:

Dine egne digitale kunstverk

Man bør ha et skikkelig tegneprogram på maskinen. Med det kan du gjøre enkle endringer i et bilde, men du kan også skape et nytt og avansert verk.

Journalist
Niklas Ernst

Et godt tegneprogram er litt som en sveitsisk lommekniv. Det har mengder av funksjoner som kan brukes til å løse forskjellige oppgaver. Du kan for eksempel legge til vannmerker eller tekst i et bilde. Det er også mulig å legge til effekter i fotografier, eller du kan starte fra bunnen av og skape dine egne digitale verker som du kan bruke på maskinen eller på nettet, eller du kan skrive dem ut.

Som med den nevnte lommekniven er kanskje heller ikke et tegneprogram noe du bruker hver dag. Når du først har bruk for det, for eksempel fordi du vil sløre en detalj i et bilde, er det særdeles praktisk å ha det liggende på maskinen. På samme måte som at den lille røde lommekniven til tider er nærmest uunnværlig.

Derimot er det en krevende øvelse å skulle velge tegneprogram, og man kan lett bli overveldet av teknisk sjargong om CMYK, lag, filtre, pensler og

vektorgrafikk som kan få det til å virke uoverkommelig både å installere og å bruke et tegneprogram, men ta det med ro: I denne artikkelen gjennomgår vi de beste, gratis tegneprogrammene for Windows og gir deg svar på hva du bør velge.

Hva skal programmet brukes til?

Svaret kommer i høy grad an på hva du har tenkt å bruke tegneprogrammet til. Er du ute etter å lage et stort banner til den årlige sommerfesten i borettslaget? Vil du legge til festlige effekter og kommentarer i digitale bilder? Vil du lage tekniske tegninger av typen plantegninger til bygninger? Eller kanskje du vil slippe løs din indre Kandinsky og gi fantasien fritt spillerom på et tomt lerret? Uansett hva du vil ha ut av tegneprogrammet, blir det lettere å vite hvilket program du bør satse på etter at du har lest denne gjennomgangen av fire utvalgte programmer.

Vi peker også ut det programmet vi mener er det beste, og som vil ha størst nytteverdi for de fleste.

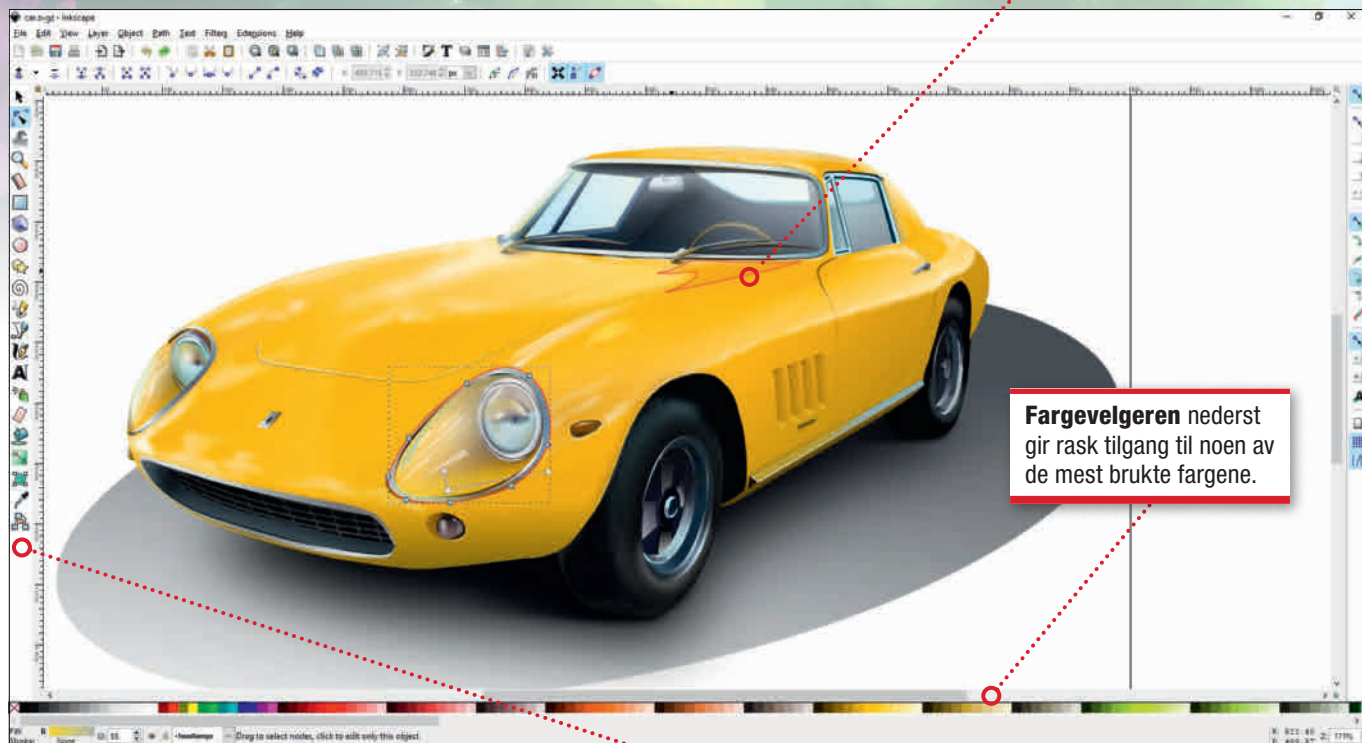
De fire programmene ligner hverandre, men har forskjellige sterke og svake sider.

Inkscape

Når du lager vektortegninger, står du friere til å velge størrelsen.

Fargevelgeren nederst gir rask tilgang til noen av de mest brukte fargene.

Venstre side inneholder forskjellige vektorverktøy som du trenger til å lage tegningen.

Hvis du vil skrive ut verkene i plakatstørrelse

Har du ambisjoner om å bruke verkene på nettet eller i større trykksaker, bør du definitivt vurdere å installere Inkscape på datamaskinen.

Inkscape skiller seg fra de øvrige programmene på disse sidene på ett viktig punkt. Det er nemlig et vektor-tegneprogram. Vektorgrafikk er skalerbar og ikke basert på bildepunkter som vanlige tegneprogrammer.

Derfor brukes vektorgrafikk ofte på nettsider, til for eksempel ikoner og lignende som skal kunne vises på skjermer i forskjellige størrelser. Det brukes også hvis du skal lage grafikk og tegninger til store trykksaker som

plakater og bannere. Du kan for så vidt også lage helt vanlige tegninger i Inkscape, men fremgangsmåten er litt annerledes enn i et konvensjonelt tegneprogram.

I stedet for å frihåndstegne, tegner du i høyere grad enten geometriske former som du så tilpasser, eller du bruker et spesielt linjevektøy som du kan tilpasse og bøye nøyaktig som det passer deg.

Generelt kan man si at Inkscape ikke egner seg til skisser eller "male-rier", der fargene skal flyte sammen. Derimot er programmet bedre til ren-tegning av skisser og til å lage skarpe og klare bilder som du eksempelvis kan bruke til trykksaker, eller som egner seg for bruk på nettet.

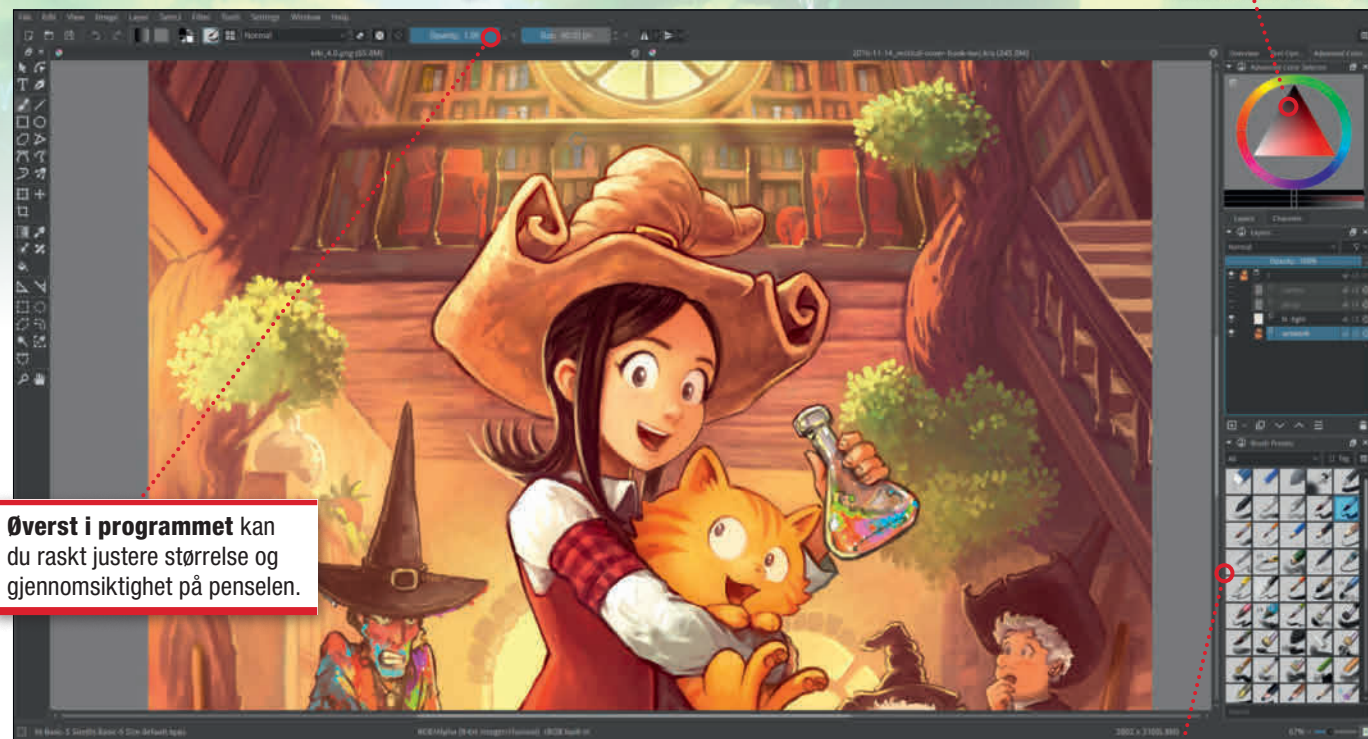
Fordeler og ulemper

- + Tegninger er skalerbare og kan bli enormt store
- + Mange verktøy
- + Støtte for mange forskjellige filformater
- Vanskelig å lære og å finne ut av

Krita

Fargevelgeren er stor og tydelig. Det gjør det lett å finne den rette fargen til en tegning.

Øverst i programmet kan du raskt justere størrelse og gjennomsiktighet på penselen.

Krita har mengder av pensler, slik at tegningene kan få mange forskjellige uttrykk.

Mange enkle og nyttige funksjoner

Krita er et helstøpt og godt designet tegneprogram med fin balanse mellom funksjonalitet og brukervennlighet.

Det er flinke folk som står bak programmet Krita. Ikke bare har de utviklet et kraftfullt gratisprogram. De har også klart å gjøre det brukervennlig og lett å komme i gang med. Det er litt av en prestasjon. Programmer av denne typen har nemlig lett for enten å være altfor enkle eller svært kompliserte. Krita treffer et behagelig sted midt mellom, der du hele tiden føler at du har kontroll over både programmet og funksjonene; du kan lage en helt enkel tegning, men du blir også

raskt fortrolig med de avanserte funksjonene, slik at du kan lage mer avanserte tegninger med ulike teknikker, lag, farger og redigeringer.

Oppbygningen minner ganske mye om det store bildebehandlingsprogrammet Photoshop. Har du kjennskap til det, vil du derfor raskt føle deg hjemme. Krita er imidlertid et ren dyrket tegneprogram, og det betyr at du finner mengder av pensler i alle mulige avskygninger. Dermed er det lett å gi tegningene svært forskjellige uttrykk. Derimot finner du ikke mange verktøy for tradisjonell bildebehandling, som man ofte gjør i lignende programmer. Fordelen er at programmet er mer brukervennlig og lettere å få tak på for brukere flest.

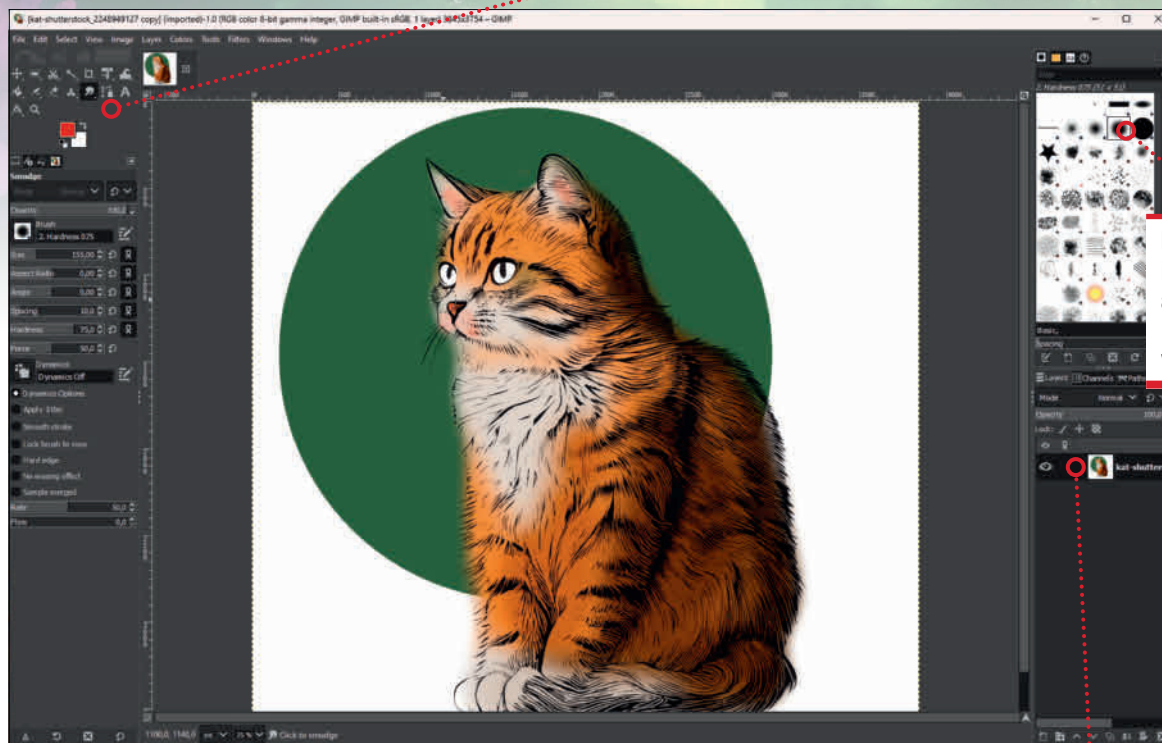
Fordeler og ulemper

- +** Lett å komme i gang med
- +** Mange pensler å velge mellom
- +** Virker raskt og flytende
- +** Enkelt å jobbe i flere lag
- Mangler enkelte av de mer avanserte funksjonene

Gimp

Gimp inneholder mange av de samme verktøyene som Photoshop, og de er nyttige også når du tegner på skjermen.

Penselutvalget er ikke like stort som i andre programmer. Du får likevel de vanligste penslene.

Her finner du lagene som gjør det mulig å jobbe med mange elementer på én gang.

Nesten som å jobbe i Photoshop

Gimp er et avansert program med mange muligheter. Likevel kunne vi ønske oss et enda større utvalg av pensler til det kreative arbeidet.

Gimp er ikke egentlig et tegneprogram, men er først og fremst ment for bildebehandling på datamaskinen – på samme måte som Adobe Photoshop. Det betyr ikke at det ikke kan brukes til å tegne digitalt.

Det er nemlig mange, også profesjonelle, som bruker Gimp til å lage tegninger på datamaskinen. Kanskje nettopp fordi det ligner så mye på Photoshop. Mens Photoshop er et ganske kostbart kommersielt program, er

imidlertid Gimp gratis, selv om det har mange funksjoner. Du kan blant annet jobbe i lag, du kan sløre eller gjøre deler av bildet skarpere, og du kan bruke verktøy til å gjøre områder av bildet lysere eller mørkere, på samme måte som i Photoshop.

I tillegg har det mange nyttige filtre som du kan bruke på tegningene, og filtrene tilfører både dybde og tekstur. Du kan blant annet legge til støy, uskarphet, skygger og forskjellige former for forvrengninger i tegningen, slik at den får et helt nytt uttrykk.

Derimot er utvalget av pensler noe mer begrenset enn i flere andre programmer. Det skal også sies at Gimp har en brattere læringskurve enn de andre tegneprogrammene.

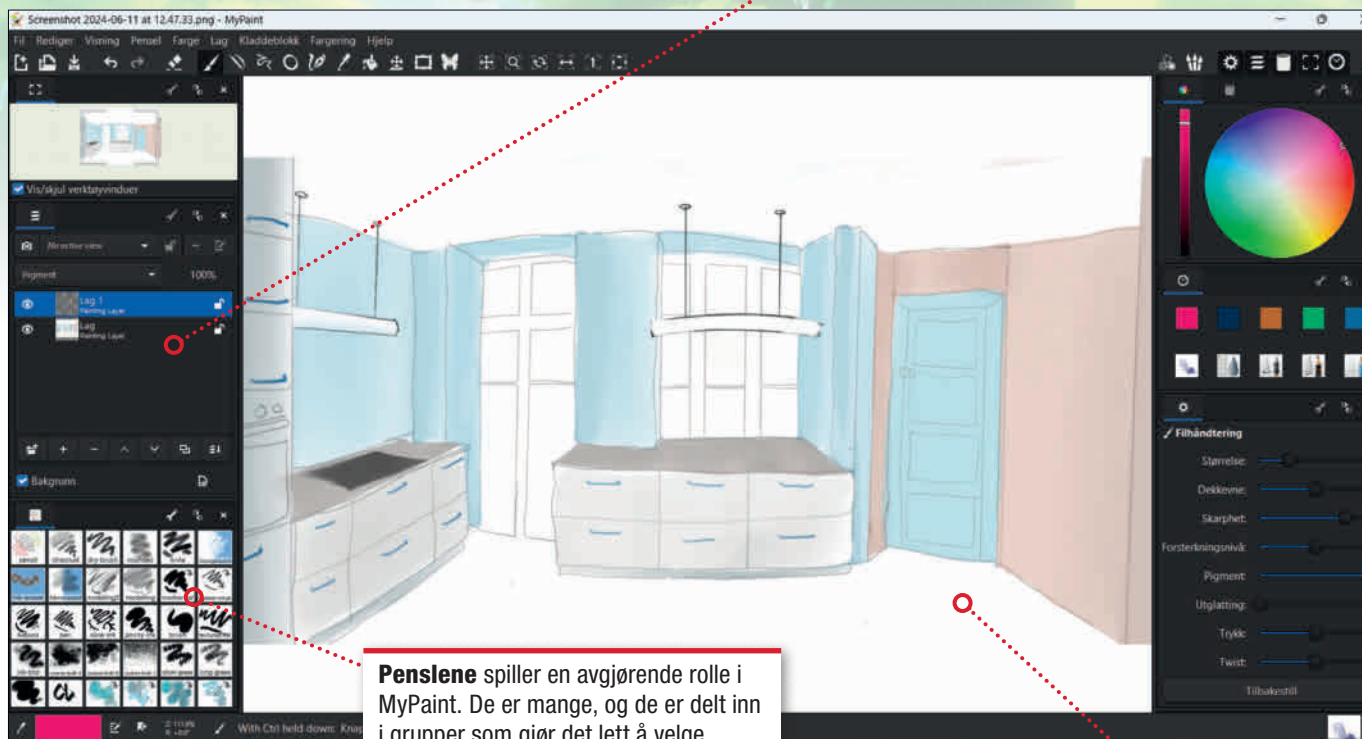
Fordeler og ulemper

- +** Avanserte funksjoner som filtre og lag
- +** Mulighet for å legge til og redigere tekst
- +** Enkelt å jobbe med flere prosjekter samtidig
- Bratt læringskurve
- Få pensler i forhold til andre programmer

MyPaint

Til venstre finner du mange verktøy som blant annet gjør det mulig å jobbe med lag.

Penslene spiller en avgjørende rolle i MyPaint. De er mange, og de er delt inn i grupper som gjør det lett å velge.

Lerretet har en fast størrelse. Det gjør det lett å tegne, men det begrenser også funksjonaliteten.

Forbilledlig lett å komme i gang

MyPaint er en klar forbedring sammenlignet med Windows Paint. Dessverre har det også sine begrensninger.

Hvis du synes det innebygde tegneprogrammet Paint i Windows er for enkelt og et program som Photoshop er for avansert, kan MyPaint være et greit kompromiss.

Det har langt flere funksjoner enn vi finner i Paint, for eksempel en bedre og mer avansert mulighet for å jobbe med lag. Det er fint hvis du vil legge til elementer i bildet, som for eksempel kunne vært tekst – hvis programmet hadde støttet det. Sammenligner med Paint, som allerede finnes

i Windows, gir MyPaint et langt større utvalg av pensler. Du kan både tegne med forskjellige blyanter i mange hardheter, du kan velge en kalligrafipenn og du kan velge å tegne med blader eller prikker.

Utvalget er kort sagt enormt, og det er virkelig noe av det som gjør det spennende å leke seg med programmet. Du kan nemlig raskt lage bilder med et ganske unikt uttrykk.

Programmet har likevel sine begrensninger. Det er ikke lett å angi størrelsen på lerretet, man begynner bare å tegne. Det er vanskelig å ha flere prosjekter åpne samtidig og bytte mellom dem, og programmet støtter ikke tekst. Derfor er det også best egnet til enklere oppgaver.

Fordeler og ulemper

- + Særlig lett å komme i gang med
- + Ekstremt stort utvalg av interessante pensler
- + Store, oversiktlige ikoner
- Kronglete å ha flere tegninger åpne samtidig
- Støtter ikke tekst